

VAPAAN SIVISTYSTYÖN KESKUSJÄRJESTÖJEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMENPIDESITOUS 2014 - 2016

Keskusjärjestöjen toimenpidesitoumuksen tavoitteet liittyvät 1) oppilaitosten kestävä kehityksen työn motivointiin, innostamiseen ja tukemiseen, ja 2) järjestöjen oman toiminnan kestävyiden parantamiseen.

1) Tavoite: Kestävä kehitys on keskeinen osa vapaan sivistystyön oppilaitosten toimintajärjestelmää.

Indikaattori: Kestävä kehityksen periaatteiden pohjalta toimivien vapaan sivistystyön oppilaitosten määrä lisääntyy 25 prosenttia vuoden 2015 loppuun mennessä.

Mittaaminen: Kartoitetaan niiden vapaan sivistystyön oppilaitosten määrä, joilla kestävä kehitys on integroitu osaksi toimintajärjestelmää 12/2014. Toteutetaan uusintaselvitys mittaamaan toimenpiteiden vaikutuksia 12/2015.

Toimenpiteitä esimerkiksi:

- Kirjataan kestävä kehityksen periaatteet vapaan sivistystyön oppilaitosmuotojen laatusuosituksiin ja otetaan ne oppilaitosten toimintajärjestelmiä kehittävien koulutusten toteuttamisessa keskeiseksi näkökulmaksi. (Kansalaisopistojen Liitto, Suomen Kansanopistoyhdistys.)
- Tuetaan koulutuksella ja viestinnän keinoin vapaan sivistystyön kestävä kehityksen osaamisen ja sertifioinnin leviämistä.
- Muodostetaan resurssiopistoja ja mentoreita kestävä kehityksen toimin oppilaitoksista ja opistohenkilöstöstä. Tavoitteena on saada syntymään 15 resurssioppilaitoksen verkosto muiden tueksi vuosien 2015 - 2016 aikana.
- Osallistutaan haastekampanjoiden ja kilpailujen järjestämiseen toimenpidesitoumusten ja muiden keke-tekojen aikaansaamiseksi vapaassa sivistystyössä.
- Tehdään yhteistyötä vapaan sivistystyön muiden järjestöjen, OKKA-säätiön, opetus- ja ympäristöhallinnon sekä muiden alan toimijoiden kanssa.
- Huolehditaan kestävä kehityksen näkökulman vahvistumisesta vapaan sivistystyön tutkimuksessa.
- Pidetään asiaa esillä järjestöjen omissa tilaisuuksissa ja viestinnässä.

2. Tavoite: Kestävä kehitys on keskeinen osa vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimintaa.

Indikaattori: Järjestöillä on oma kestävä kehityksen ohjelma vuoden 2015 loppuun mennessä.

Mittaaminen: Ohjelma on/ei ole joulukuussa 2015.

Toimenpiteitä:

- Vapaa Sivistystyö ry:n, Suomen Kansanopistoyhdistys ry:n ja Kansalaisopistojen Liitto ry:n toimistojen keke-työryhmä laatii ohjelman
- Vaiheessa 1 (-> kesäkuu 2015) keskitytään ekologiseen ja taloudelliseen kestävyteen toimistojen käytäntöjen näkökulmasta.
- Vaiheessa 2 (-> joulukuu 2015) otetaan mukaan sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys, minkä yhteydessä tutkitaan kestävyiden avaamista myös edunvalvontaan liittyvissä aiheissa.

Liite.

VAPAAN SIVISTYSTYÖN KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMENPIDESITOUMUS OSANA SUOMEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN YHTEISKUNTASITOUMUSTA

- Vapaa sivistystyö välittää ihmisestä ja luonnosta -

Lähtökohdat kestävän kehityksen sitoumukselle vapaassa sivistystyössä

Oppiminen, koulutus ja kasvatusta ovat avaintekijöitä pyrittäessä luomaan kestävällä tavalla toimivaa yhteiskuntaa. Kestävän kehityksen toteutuminen edellyttää kykyä tarkastella ekologisia ja sosiaalisia kysymyksiä yhdessä. Ekososiaalisesti sivistynyt ihminen ymmärtää omien tekojensa vaikutukset toisiin ihmisiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Hän myös toimii ymmärryksensä mukaisesti. Inhimillisen kasvun tavoitteeksi tulee mieltää ekososiaalinen sivistys. Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen mielestä kestävän tulevaisuuden rakentaminen ja ihmisten ekososiaalinen sivistys tulisi nostaa keskeiseksi tavoitteeksi kaikessa koulutuksessa ja elinikäisessä oppimisessa. Koulut ja oppilaitokset voivat toimia esimerkkinä kestävästä elämäntavasta ja verkottua muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa.

Visiona on, että vapaan sivistystyön oppilaitokset ovat kestävän kehityksen edelläkävijöitä suomalaisessa oppilaitoskentässä. Vapaan sivistystyön keskusjärjestöt haluavat olla mukana [kestävän kehityksen yhteiskuntasitoutusprosessissa](#), joka koskee kaikkia yhteiskunnan toimialoja.

Suomi, jonka haluamme 2050 — Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoutus

Visio: Luonnon kantokyvyn rajoissa hyvinvoiva Suomi

"Vuonna 2050 Suomessa jokainen ihminen on arvokas yhteiskunnan jäsen. Suomi on hyvinvointiyhteiskunta, joka luo perustan ja edellytykset kaikkien kansalaisten, yhteisöjen ja yritysten kestävälle toiminnalle. Luonnon kantokykyä ei ylitetä ja luonnonvaroja käytetään kestävällä tavalla. Suomi edistää rauhaa, tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta sekä tarjoaa käytännöllisiä ja kestäviä ratkaisuja maailman ongelmiin."

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoutuksen tavoitteet ovat vuodessa 2050. Lisätietoja:

<http://www.ym.fi/sitoutus2050>.

Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen yhteiskuntasitoutuksen ensimmäisen vaihe ulottuu vuodesta 2014 vuoden 2016 loppuun.

Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen kestävä kehityksen toiminnassa ja toimenpidesitoumuksessa keskitytään yhteiskuntasitoumuksen tavoitteisiin 1, 2, 4 ja 7.

TAVOITE 1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin, mm.

Kaikille yhteiskunnan jäsenille taataan mahdollisuudet hyvään terveyteen, koulutukseen ja työllistymiseen. Ylläpidämme korkeaa koulutustasoa ja yleissivistystä. Kestävä kehitys otetaan osaksi yleissivistävää opetusta, kaikkien alojen koulutusta ja elinikäistä oppimista.

TAVOITE 2. Vaikuttavien kansalaisten yhteiskunta, mm.

Vahvistamme demokratiaa ja kaikkien tasa-arvoisia mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä ja yhteisiin asioihin. Erityisesti tuemme nuorten yhteiskunnallista osallistumista ja mahdollisuuksia vaikuttaa omassa lähiympäristössään.

Vahvistamme hallinnon läpinäkyvyyttä: avoin ja julkinen tieto lisää kansalaisten luottamusta ja mahdollisuuksia vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin.

Edistämme kulttuurista monimuotoisuutta ja suvaitsevaisuutta, jotta myös kaikki vähemmistöt voivat osallistua täysipainoisesti yhteiskunnan kehittämiseen.

Osallistumme aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön rauhan ja turvallisuuden, ihmisoikeuksien sekä kestävä kehityksen edistämiseksi.

TAVOITE 4. Kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt, mm.

Vahvistamme demokratiaa ja kaikkien tasa-arvoisia mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä ja yhteisiin asioihin. Erityisesti tuemme nuorten yhteiskunnallista osallistumista.

Vahvistamme paikallisyhteisöjä tukemalla kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia, kehittämällä yhteisöllisen oppimisen ja muutoksen tekemisen mahdollistavia kohtaamispaikkoja, toimintamalleja...

TAVOITE 7. Luonnon kantokykyä kunnioittavat elämäntavat, mm.

Vähennämme luonnonvarojen kulutusta kestäväälle ja maailmanlaajuisesti reilulle tasolle vuoteen 2050 mennessä.

Vahvistamme toiminnassamme kestäviä valintoja arvostavia asenteita. Tuemme aineettomaan kulutukseen perustuvia elämäntapoja sekä niitä tukevia palveluja.